

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Arbejdsrapport

Baggrunden for Hosekræmmeren menes at være en ulykkelig kærlighedsaffære i landsbyen Simmelkær nord for Herning.

Hosekræmmeren er skrevet i 1829.

Start med at give et resume af novellen eller lav en tidslinie, vær opmærksom på at den kan inddeles i to hovedafsnit!

1. afsnit: Her beskrives heden og dens beboere.
  - Fortælleren på heden
  - Fortællerens 1. besøg
  - Fortælleren igen på heden

2. afsnit: Mange ting er sket i løbet af de 6 år, der er gået siden sidste besøg. Her beskrives Cecilias ulykkelige kærlighed til Esben.
  - Fortælleren på heden
  - Fortællerens 2. besøg
  - Fortælleren igen på heden

- 1) Novellens motto

”Den største sorg i verden her er dog at miste den, man har kær”

Hvilke oplysninger får du på forhånd

  - a) om motivet i novellen?
  - b) om novellens handling?
  - c) Mottoet ændres sidst i novellen. Ordet ”miste” skiftes ud med ordene ”skilles fra”.

Hvilken betydning får det?

- 2) Se på novellens indledning – her er en grundig naturskildring.
Giv en kommentar, hvor du bl.a. gør rede for sproget og din reaktion.

- 3) Giv en karakteristik af Cecilia.
Fortælleren gør meget ud af at understrege, at hun er smuk og god. Han sammenligner hende med Rebekka – forklar hvorfor
  1. Mosebog, kap. 24

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

- 4) Giv en karakteristik af Esben.
Du skal komme ind på forholdet mellem Mikkel Krænsen og Esben.
- 5) Esben og Cecilia
  - a) Hvordan har de to unge det med hinanden?
  - b) Hvordan udvikler deres forhold sig?
- 6) Giv en karakteristik af Mikkel Krænsen.
Du skal bl.a. komme ind på hvordan hans holdning er overfor:
  - a) Fortælleren
  - b) Esben
  - c) Konen
  - d) Cecilia
  - e) Mads
  - f) Oprinet i kirken
  - g) Esbens død
  - h) Cecilias vanvid
- 7) Giv en karakteristik af Cecilias mor.
Du skal bl.a. komme ind på hvordan hans holdning er overfor:
  - a) Fortælleren
  - b) Esben
  - c) Mikkel Krænsen
  - d) Cecilia
  - e) Mads
  - f) Oprinet i kirken
  - g) Esbens død
  - h) Cecilias vanvid
- 8) Er mand og kone enig i alt?
- 9) Beskriv med ord og udtryk, hvordan Cecilia og hendes forældre reagerer, da Esben går.

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

- 10) Hvem er Mads Egelund? Giv en karakteristik af ham.
- 11) Fortælleren gør sig mange tanker om tilværelsen.
Beskriv nogle af fortællerens tanker.
  - a) 1. vandring til....
  - b) 2. vandring fra...
  - c) 3. vandring til....
  - d) 4. vandring fra...
- 12) Giv en beskrivelse af miljøet.
- 13) Giv en beskrivelse af tid.
- 14) Hvad er tekstens budskab? Hvilke temaer er der i teksten?

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Ordliste.

Afdrift – afvigelse fra kursen

Almue – jævne mennesker på landet

Anticipere- foregribe

Bol – bondeejendom, jordløst hus på landet

Bordblad – bordplade

But – mut

Cimbrisk – jysk

Dos – dusin

Drive – vokse

Enfoldig – troskyldig, ubegavet

Epiktets – en græsk filosof – reducere det ydre liv til nul og det indre liv til alt!

Etmål – et døgn i sømandsprog, fra middag til middag

Forsmå – vrage, afvise

Gjorde adroit – rejste sig på bagbenene

Glut – ung kvinde

Husgeråd – tallerkner, kopper ...

Hymen – navn på den græske bryllupsgud

Hæge for – pleje, beskytte

Indvåner – beboer

Karte – rensning af uld

Kerede – brød sig om

Kiming – horisont

Klavre – klatre

Kumpan – fyr, rad

Lystere – fornøje sig, forlyste sig

Macbeth – en skots konge der dræbte en anden konge

Menneskevåning – menneskebolig

Mikkelsdag – 29. september

Mil – 7,5 km

Minde – samtykke

Mødig – træt, udmattet

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Mådelig – ringe

Nødte – overtalte, tvang

Panorama – billede, udsigt over en egn

Plutos – betyder rigdom (græsk)

Skive – bord, bordpladen

Sublunarisk – jordisk, sanselig

Studsig – afvisende

Sublunariske - ophøjede

Surrogater – erstatninger

Tamerian – en hærfører fra Mongoliet

Travestering – fremstille et alvorligt emne på en latterlig måde

Tren – trådte

Tværsæk – sæk, der anbringes over skuldrene

Uskel – uretfærdig behandling

Uvitterligt – skjult, holde hemmeligt

Vanke – gå

Vederkvægelse – forfriskelse

Våning – bolig, stuehus

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Cecilie

19

- ung, overmåde dejlig bondepige
- rødledne hænder
- betænksom overfor hunden
- medfødt ynde, ingen koketteri
- enebarn

20

- genert, vil ikke vise sine følelser for Esben
- faderen skal ikke mærke det, hun gør det skjult

21

- genert, lydige og flittige
- rødmer, da Esben beder faderen vente med giftemål

22

- knust da Esben rejser

24

- hun er sindssyg, spinder uden tråd
- bleg, men stadig smuk
- matglimtende øjne fyldt med vanvid

26

- tungsindig da Esben er væk

27

- siger NEJ til Mads Egelund

28

- hun bliver vanvittig
- siger at der er lyst tre gange for hende og Esben i Paradis
- uregerlig først
- senere mere rolig

29

- hun tror hun er Guds engel
- vil ikke vide af Esben før han er død
- skal holde bryllup med Esben i Paradis

30

- hun har skåret halsen over på Esben
- hun aner ikke hvad hun har gjort

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

31

- efter faderens død sover hun i tre døgn og vågner som normal
- havde drømt om Esben i hvide klæder med en rød halskæde!!
- hun bliver ligegyldig, men pligtopfyldende
- arbejder flittigt
- hun afviser Mads igen

32

- bliver sindssyg da Mads fortæller sandheden

Esben

20

- modig at bejle til Cecil
- faderen skylder Mikkel Krænsen 200 daler
- hosekræmmer
- stædig, lader sig ikke afvise af Mikkel
- kommer fra fattige kår
- nærmeste nabo kun 3 km væk

21

- lyshåret, blåøjet, rødkindet
- 20 år, endnu ikke barberet
- en blid tålmodig jyde
- klædt på rigtig kræmmervis
- ingen uværdig bejler
- beder Mikkel vente med at bortgifte Cecil

22

- behersket overfor Mikkels nedlædighed
- modig, da han siger at mikkelt gør en stor synd ved at tvinge Cecil til et andet bryllup
- bevarer fatningen, siger venligt farvel og ønsker dem alt godt

29

- bebrejder Mikkels hans handling
- han er kommet til penge, da han skal arve farbroderen
- er meget fortvivlet og viser sine følelser

30

- græder og beder til Gud om Cecils helbredelse

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Mikkel Krænsen

18

- halvgammel, gråhærdet, kraftig
- høflig og gæstfri
- fattig klædedragt
- tarveligt husgeråd
- velhavende!!!!

19

- nysgerrig
- spøgefugl, men stolt af sin datter

20

- fattigfin, overlegen og nedladen
- er irriteret på Esben, at han frier til Cecilia uden at have penge!!

23

- Kommer Esben hjem med penge er det en helt anden sag!!!!

28

- vil gifte Cecil bort mod hendes vilje
- tror det er Guds straf at cecil er blevet vanvittig
- indrømmer at måske skulle han have givet efter for de unge

29

- han har ikke mistet håbet, hun bliver vel normal
- bliver overrasket over Esbens held – en skam
- nu kan han godt bruges
- lad os sove på det – der er en dag i morgen
- vil ikke indrømme at det er hans fejl det hele

31

- han dør af sorg over det skete
- blev aldrig mand sidenhen

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Moderen

19

- venlig og gæstfri

22

- neutral overfor Esben
- ked af at han ikke kan få Cecil

26

- stadig venlig og kan huske hans besøg
- sorg og alderdom har taget stærkt på hende
- enke i tre år til Mikkelsdag
- beskeden – hun har kun bondekost

27

- bundærlig, ser tingene i øjnene
- viser sine følelser
- enig med sin mand i at Esben ikke er den rette for Cecil

28

- græder hver nat over alt det ulykkelige
- minder manden om at han måske har fejlet, ved ikke at give efter for Esben og Cecil

30

- bundulykkelig og knust

32

- Lad Gud snart løse op for os begge

Sted

16

- den store brune lyng
- den store Alhede – Jylland

Tid

18

- septemberdag
- hosekræmmer

23

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

- seks år senere i september

Mads Egelund

27

- gældfri gård og 3000 daler på rente

31

- bejler til Cecil for anden gang

32

- fortæller Cecil sandheden for at hævne sig

Hvordan er hosekræmmerens og moderens holdning over for:		
	hosekræmmeren	moderen
Fortælleren	Høflig og gæstfri – vil gerne snakke med ham Ligger ikke skjul på noget overfor fortælleren	Bliver glad, da han kommer på besøg igen Fortæller beredvilligt hele historien Meget gæstfri
Esben	Nedladet overfor ham Byder ham ikke velkommen Da han er kommet til penge kan han bruges Måske også fordi at Cecil er blevet sindssyg	Byder Esben velkommen, men stille Å ja – siger hun da Esben går – ked af det på Cecils vegne – kan godt lide Esben Hun er enig med sin mand – Esben er ikke den rette
Konen	Hun skal passe sit Hun har ikke noget at skulle have sagt Han bestemmer	
Hosekræmmeren		Er den lydige hustru Først da det er gået galt tør hun sige sin mening
Cecilia	Elsker hende – stolt af hende Hun skal lystre ham	Beskytter hende – forsøger at få hende på rette vej Holder sandheden skjult for hende Pakker hende ind i vat Ønsker at hun skal dø
Mads	Han er den rette for Cecil på grund af sine penge	Bliver vred på Mads – foragter ham
Optrin i kirken	Rasende og alligevel!!	
Esbens død	Det slår ham ihjel	Hun er knust men tænker mest på Cecil
Cecilias vanvid		

HOSEKRÆMMEREN af Steen Steensen Blicher

Tema

Faderen alene bestemme
Tvangsægteskaber
Følelser er andre ikke herre over
Skuffelse
Tro og drømme der ikke bliver til noget
Ulykkelig kærlighed

Faderen vil bestemme det hele – men følelserne ejer vi heldigvis selv, dem er andre ikke herre over.

Følelser og drømme må ikke stå alene, så mister du jordforbindelsen – det går galt.

Cecil er blevet sindssyg og alt er gået grueligt galt.

Det der kunne være blevet et lykkeligt liv er blevet en tragedie for alle.

Vi kan ikke forstå, de ting vi gør, før bagefter. Og så er det jo for sent at gøre noget andet.

Det gør ondt, når sandheden pludselig går op for en.